

GÖKÇEADA'NIN (ÇANAKKALE) SİLİŞLEŞMİŞ AĞAÇLARININ JEOTURİZM POTANSİYELİ

F. Ece Başaran, Yıldırım Güngör, Cem Kasapçı

*İstanbul Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü, 34320 Avcılar İstanbul
(ecebsrn@gmail.com)*

ÖZ

Gökçeada, dar bir alanda fillat ve şistlerden oluşan Paleozoyik yaşlı temel kayaların gözlendiği ve bu temel üzerinde Üst Kretase'den başlayıp Kuvaterner'e kadar devam eden sedimantasyon ürünlerinden oluşan bir istif sunar. Bu sedimanter istif, Senozoyik volkanizmasının ürünleri olan andezitler tarafından kesilmiş olup, aynı zamanda bu volkanik aktivite havzaya kırıntılı malzeme de vermiştir. Metamorfitletler sadece adanın kuzeyinde gözlenmektedir. Oligosen volkanizmasının ürünleri andezitik lav, dayk, sil, tuf ve aglomeradır. Silisleşmiş ağaçların gözlendiği aglomeratik seviyeler çoğunlukla andezit blok ve çakıllarından oluşur. Silisleşmiş ağaçlı volkanoklastiklerin altındaki seviyenin tabanında ince bir jips seviyesi gözlenir.

Gökçeada; yer şekilleri, jeolojik yapıları, kumtaşlarında meydana gelen ayrışma şekilleri, farklı yaşlara sahip höyükleri, kesici aletlerin yapıldığı antik silis ocakları, biyolojik çeşitliliği ve yine adanın güneydoğu kesiminde Kuzu Limanı ile Kefalos Burnu arasında yer alan piroklastikler içinde yayılım gösteren silisleşmiş ağaçlarıyla ideal bir jeopark adaydır. Bu alanda silisleşmiş, karbonlaşmış ve hem silisleşmiş hem de karbonlaşmış ağaçların gözlenmesi bölgeyi özel kılmaktadır. İnceleme alanındaki silisleşmiş ağaçlar, 3 – 24 cm arasında değişen çaplara, 10 – 2,76 cm arasında değişen boylara sahiptirler. En büyük ölçülere sahip olan ağaç ise 2.76 cm. boy, 24 cm çap ve 37 cm görünür kalınlıkta Akçiçek Dere'nin doğu yamacında, dere yatağından 4 metre yükseklikte ve yaklaşık olarak KB doğrultusunda yatay olarak konumlanmaktadır. Bu ağaç tamamen karbonlaşmış olmasına rağmen, çevresinde bulunan diğer örneklerde, karbonlaşma ile silisleşmenin birlikte gözlendiği veya sadece silisleşmenin gözlendiği örnekler bulunmaktadır. Çalışma alanındaki silisleşmiş ağaçların yoğun olarak gözlemlendiği noktaların korunması ve bu noktalara ulaşım için, jeoyollar planlanmış ve haritalanmıştır.

Başta silisleşmiş ağaçların bulunduğu bölge olmak üzere, Gökçeada'da jeosit özelliğine sahip jeolojik envanterlerin varlığı, sürdürülebilir kalkınma açısından adanın turizm gelirlerini arttıracak özelliğe sahiptir. İstanbul Üniversitesi tarafından başlatılan çalışma ile Gökçeada'nın jeopark olma potansiyelinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Gökçeada (İmbros), jeopark, silisleşmiş ağaç, piroklastik akıntı

THE INVESTIGATION OF GEOTOURISM POTENTIAL OF THE PETRIFIED WOODS OF GÖKÇEADA

F. Ece Başaran, Yıldırım Güngör, Cem Kasapçı

Department of Geological Engineering, İstanbul University, 34320 Avcılar, İstanbul
(ecebsrn@gmail.com)

ABSTRACT

The geology of Gökçeada is characterized by Paleozoic basement rock units composed of phyllite and schist, and these basement rocks are overlain by a sequence which contains products of sedimentation between the Upper Cretaceous and Quaternary. This sequence is cut by the andesites of Cenozoic Volcanism. At the same time this volcanic activity gave some clastic materials to the basin. The metamorphics are only seen at the north side of the island. The products of Oligocene Volcanism are andesitic lava, dyke, sill, tuff and agglomerate. The agglomerate level, which contains petrified woods, mostly consists of andesites and gravels. Also there is a thin bed of gypsum at the bottom of the level under the volcanoclastics with petrified woods.

Gökçeada is an ideal geological heritage in terms of its special landforms, geological diversity, weathering in sandstones, the mounds that have variable ages, the antique silica mines where some kinds of antique tools were made and also biological diversities. And the silicified woods, which lie in the pyroclastics between the Kuzu Harbor and Kefalos Bay, are important examples for this nomination. In this region silicified or carbonated woods are observed. In addition to this, the woods that are both silicified and carbonated are also observed. The woods in the study area have 3-24 cm. diameter and 10-2,76 cm. in height. The wood that has the biggest dimensions is seen at the Akçiçek stream's east ramp on a 4 meters height and nearly directed horizontal in NW direction with 2,76 cm height, 24 cm. diameter and 37 cm visible width. Although this wood was completely carbonated, there were also wood examples that are only silicified or both silicified and carbonated. For the protection of the silicified woods and also easy accessing to the region geoways are planned and mapped.

The geological inventory that exists in Gökçeada, especially the region where the silicified woods are observed, have a good capacity of increasing the touristic income of the island. And the purpose of the research that has been started by İstanbul University is to reveal Gökçeada's potential as a geological park.

Keywords: Gökçeada (İmbros), geopark, petrified forest, pyroclastic flow